

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Кафедра фізичного виховання і спорту

«Теорія і методика викладання спортивних ігор (розділ футбол)»

Методичні матеріали до самостійної роботи студентів

галузь знань А Освіта
спеціальність А7 Фізична культура і спорт
ОПП «Фізична культура і спорт»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Вид дисципліни обов'язкова
Факультет інтегрованих технологій і обладнання

Розробник: Гончаренко О.С. канд. пед. наук, доцент кафедри фізичного виховання і спорту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту.
Протокол № 17 від 06.07.2025 р.

Краматорськ-Тернопіль 2025 р.

Самостійна робота

Під час самостійної роботи студенти вивчають як матеріал аудиторних занять курсу, так і питання винесенні на самостійне вивчення.

Самостійна робота планується на кожну годину аудиторного часу і на питання винесенні на самостійне вивчення.

Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни.

Під час самостійної роботи студенти звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи:

Тема № 1. Футбол в системі фізичного виховання. Історія виникнення та розвитку футболу.

Зміст теми:

- фізіологічна характеристика організму під час занять спортивними іграми.

- історія введення уніфікованих правил гри;

- історія створення та розвитку європейських футбольних турнірів.

Література:[О:5,16-18; Д:5].

Тема № 2. Основні положення та класифікація техніки та тактики гри у футбол.

Зміст теми:

- техніка пересувань польового гравця;

- системно-структурний аналіз технічних прийомів гри у футбол;

- характеристика індивідуальних тактичних дій польового гравця у напад та захисті;

- еволюція тактичних побудов у футболі.

Література: [О:1,2,6,10,11,14-18; Д:1,2,4].

Тема № 3. Методика навчання та вдосконалення техніки та тактики гри у футбол. Контроль фізичного стану та техніко-тактичної майстерності у футболі.

Зміст теми:

- форми, методи та засоби формування техніки гри у футбол;

- підготовка плану-конспекту уроку з футболу;

- вправи для навчання та вдосконалення техніки гри у футбол;

- вправи для навчання та вдосконалення тактики гри у футбол;

- тестовий контроль стану фізичної підготовленості футболістів різних вікових груп.

Література: [О:1,2,6,10,11,14-18; Д:1,2,4].

Тема № 4. Футбол у програмі фізичної культури ЗЗСО.

Зміст теми:

- програмний матеріал для практичних і самостійних занять з футболу;
- структура і методика проведення заняття;
- позакласна секційна робота в школі;

Література: [О:17,18].

Тема № 5. Офіційні правила гри у футбол.

Зміст теми:

- сигнали арбітра та асистента арбітра;
- відео асистент арбітра (ВАА);
- фоли і неналежна поведінка;
- штрафні та вільні удари, одинадцятиметровий удар;
- вкидання, удар від воріт та кутовий удар;
- положення про змагання.

Література: [О:13].

Тема № 6. Загальні поняття про фізичну підготовку у футболі.

Зміст теми:

- загальна фізична підготовка у футболі;
- розвиток фізичних якостей у футболі;
- спеціальна фізична підготовка у футболі.

Література: [О:6,7,11,14,16-18].

Тема № 7. Технічна підготовка у футболі.

Зміст теми:

- аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у футболі;
- техніка володіння м'ячем (аналіз техніки та методика навчання ударам по м'ячу, зупинкам м'яча, веденню м'яча, фінтам);
- аналіз техніки та методика навчання відбору м'яча;
- аналіз техніки та методика навчання техніки гри воротаря.

Література: [О:1,2,6,10,11,14-18; Д:1,2,4].

Тема № 8. Тактична підготовка у футболі.

Зміст теми:

- аналіз та методика навчання індивідуальним діям в нападі та захисті у футболі;
- аналіз та методика навчання груповим діям в нападі та захисті у футболі;
- аналіз та методика навчання командним діям в нападі та захисті у футболі.

Література: [О:1,2,6,10,11,14-18; Д:1,2,4].

Тема № 9. Організація та проведення змагань з футболу.

Зміст теми:

- види змагань;
- положення про змагання;
- системи розіграшу;
- виявлення переможців змагань;
- правила проведення змагань з футболу;
- суддівство.

Література: [О:13,16-18].

Рекомендована література

Основна:

1. Бенгсбо, Єнс. Оборонна тактика у футболі: пер. з англ. / Єнс Бенгсбо, Біргер Пейтерсон. - К.: Олімп. літ., 2011. - 164 с.
2. Бенгсбо, Єнс. Наступальна тактика у футболі: пер. з англ. / Єнс Бенгсбо, Біргер Пейтерсон. - К.: Олімп. літ., 2012. - 176 с.
3. Вознюк, Т.В. Основи теорії та методики спортивного тренування. Навчальний посібник. / Т.В. Вознюк. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2016. – 240 с.
4. Зеленцов А. М., Лобановський В. В. Моделювання тренування у футболі. 2-ге вид. перероб. та дод. Київ: "Альтпрес", 1998. 216 с.
5. Історія чемпіонатів Європи з футболу / Т. А. Желдак. – Х. : Фоліо, 2016. – 395 с. – ISBN 617-7012-05-3
6. Келлер, В.С. Індивідуальне тренування футболіста / В.С. Келлер, В. В. Соломонко. – К.: Здоров'я, 1975. –78 с.
7. Костюкевич В.М. Побудова тренувальних занять у футболі. / В.М.Костюкевич – Вінниця: Планер, 2013 – 194 с.
8. Костюкевич, В. М. Теорія і методика викладання футболу: навчальний посібник. – 2-е вид. перероб. та доп. / В. М. Костюкевич, О. А. Перепелиця, С. А. Гудима, В. М. Поліщук; за заг. ред. В. М. Костюкевича. – Київ: КНТ, 2017 – 310 с.
9. Костюкевич, В.М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту): навчальний посібник / В. М. Костюкевич. – Вінниця: «Планер», 2014. – 616 с.
10. Костюкевич В.М. Управління тренувальним процесом футболістів у річному циклі підготовки: Монографія / В.М. Костюкевич. - Вінниця: Планер, 2006. - 683 с.
11. Лісенчук, Г. А. Управління підготовкою футболістів/Г. А. Лісенчук. - К.: Олімпійська література, 2003. - 271 с.
12. Платонов В. Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Загальна теорія та її практичні програми. / В. Н. Платонов. - К.: Олімпійська література, 2004. - 808 с.

13. Правила гри 2021/22. Міжнародна Рада футбольних асоціацій. Munstergasse 9, 8001 Zurich, Switzerland, 2021. – 231 с.
14. Пшибильський Войцех. Фізична підготовка футболістів високого класу: монографія/В. Пшибильський, В. С. Міщенко. - К.: Наук. світ, 2004. - 158 с.
15. Сіренко, Р. Р. Комплексний контроль працездатності юних футболістів: методика, оцінка та корекція / Р. Р. Сіренко. – К.: Федерація футболу України, ВКФ «Комбі ЛТД», 2006. – 116 с.
16. Соломонко, В. В. Футбол : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Соломонко, Г. А. Лісенчук, О. В. Соломонко. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Олімпійська література, 2014. – 304 с.
17. Франков, А. В. Футбол. – Харків: Фактор, 2009. – 192 с.
18. Футбол у школі : посіб. для вчителів і школярів / Соломонко В. В., Лісенчук Г. А., Соломонко О. В., Пилипенко В. О. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Навчальний друк , 2014. – 296 с.
19. Шамардін В. Н. Науково-методичне забезпечення підготовки футболістів високої кваліфікації. / В. Н. Шамардін. - К.: Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001. - 65 с.

Додаткова:

1. Веселовський А.П. Спортивні ігри з методикою навчання/– Дрогобич: Редакційно – видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2008. – 216 с.
2. Воронова В. І. Психологія спорту: навч. посібник / В. І. Воронова. – К.: Олімпійська література, 2007. – 298 с.
3. Іваніцький Р. Б., Бичук І. О., Бичук О. І., Швай О. Д., Герасимюк П. П. Основи навчання гри у футзал: метод. рекомендації. Луцьк, 2023. – 54 с.
4. Кособуцький Ю. Ф., Григорович О. С., Пасевич А. М. Міні-футбол. Тактичні дії в нападі Рівне : НУВГП, 2018. – 33 с.
5. Український "мундіаль" / Ю. В. Бондар. – Т.: Навч. книга - Богдан, 2013. – 544 с.

Електронні ресурси з дисципліни

1. https://uk.wikipedia.org/wiki/Футбол_в_Україні
2. https://uk.wikipedia.org/wiki/Чемпіонат_світу_з_футболу
3. https://uk.wikipedia.org/wiki/Чемпіонат_Європи_з_футболу
4. <https://uaf.ua>
5. <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/fizvosp/ФВ%20Ермоленко%20А.В..pdf>

